

✓ Ce este Observatorul Copilului?

Observatorul Copilului reprezintă un ansamblu de activități desfășurate cu ajutorul unui instrument digital - *modulul de prevenire din Sistemul Informatic Național Centralizat, SINA (dezvoltat și administrat de Autoritatea Națională pentru Protecția Drepturilor Copilului și Adopție - ANPDCA)* - pentru înregistrarea, la nivel local, a tuturor copiilor aflați în situație de risc de separare de familie în vederea facilitării accesului acestora la servicii de sănătate, educație și protecție de calitate, echitabile și coordonate.

✓ De ce este importantă desfășurarea de activități de prevenire într-o comunitate?

Investiția în activități de prevenire este, pe termen lung, avantajoasă din punct de vedere financiar pentru orice administrație, întrucât costurile asociate prevenirii sunt mai reduse decât costurile asociate unor activități de intervenție și remediere. În plus, prin desfășurarea unor activități de prevenire în comunitate, persoanele posibil vulnerabile ajung să participe în mod deplin la viața economică, socială, culturală a comunității și se pot implica activ în procesul de luare a deciziilor cu potențial impact asupra comunității în ansamblu.

✓ Ce înseamnă “copii aflați în situație de risc de separare de familie”?

Copilul este considerat în risc de separare de familie dacă familia care se ocupă cu creșterea și îngrijirea lui se confruntă cu una sau mai multe dintre următoarele situații:

- situația economică și condițiile de locuit precare existente în mediul său familial și/sau în comunitate, respectiv situație de risc de sărăcie monetară sau sărăcie extremă;
- starea de sănătate precară a unuia sau a mai multor membri ai familiei, inclusiv dizabilitatea acestora;
- mediul abuziv, violent existent în familie și comportamentele la risc care pot afecta negativ relațiile dintre adulți, copii și dintre adulți și copii;

dar și dacă în cazul copilului există situații de comportament delinquent, părăsire repetată a domiciliului, consum de alcool și de droguri, tentativă de suicid și abandon

școlar (chiar dacă familia care se ocupă de creșterea și îngrijirea copilului nu se confruntă cu niciuna dintre situațiile de mai sus).

Ce pași trebuie urmați pentru utilizarea Observatorului Copilului într-o comunitate?

1. angajarea profesioniștilor locali care vor avea ca responsabilitate principală furnizarea de servicii copiilor și familiilor acestora (în principal, asistentul social);

2. formarea echipei comunitare integrate, implicată în toate etapele furnizării serviciilor integrate;

3. instruirea echipei de profesioniști;

4. desfășurarea în teren a activității echipei integrate, ce presupune:

- *identificarea copilului, care poate fi făcută prin vizita în gospodărie a asistentului social, vizită ce poate fi din propria inițiativă, parte a procesului de recenzie a copiilor din comunitate, ca urmare a primirii unei sesizări din partea membrilor comunității sau a instituțiilor locale, sau ca urmare a primirii unei solicitări directe din partea membrilor familiei;*
- *evaluarea nevoilor copilului și familiei sale, care presupune completarea unui formular în aplicația Observatorul Copilului, pe tabletă, în care se regăsesc întrebări cu privire la situația economică a gospodăriei, cu privire la starea de sănătate, la situația socială și participarea la procesul de educație;*
- *identificarea unor potențiale suspiciuni de vulnerabilitate (ex: familie care trăiește în sărăcie extremă, familie cu unul sau mai mulți copii polisplitalizați) și generarea pachetului minim de servicii pentru copiii vulnerabili identificați (realizate în mod automat de către sistem);*
- *elaborarea planului de servicii, pornind de la suspiciunile de vulnerabilitate generate de sistem și aprobarea planului de servicii prin dispoziție de primar (de către persoana desemnată să acceseze sistemul);*
- *furnizarea de servicii de bază, care să răspundă nevoilor copilului și familiei sale;*
- *monitorizarea și re-evaluarea gospodăriilor în care au fost identificați copii cu suspiciuni de vulnerabilitate.*

5. crearea de servicii secundare la nivelul comunității, care pot lua forma unui centru comunitar integrat;

6. asigurarea sustenabilității proiectului.

Care este perioada alocată pentru activitatea de înregistrare a copiilor în Observatorul Copilului?

Ca urmare a vizitelor făcute la domiciliu, toți copiii dintr-o unitate administrativ-teritorială aflați în situație de risc de separare ar trebui să ajungă să fie înregistrați de

către serviciul public de asistență socială în Observatorul Copilului în decurs de cel mult un an de la intrarea în vigoare a legii 156/2023.

Ce oportunități financiare există în raport cu activitatea de prevenire a separării copilului de familie?

În baza numărului de copii înregistrați în Observatorul Copilului și a standardului de cost asociat serviciilor sociale pot fi alocate, de la bugetul de stat, 50% din fondurile necesare pentru finanțarea centrelor de zi licențiate, destinate prevenirii separării copilului de familie, organizate la nivelul comunelor, orașelor și municipiilor.

Alte posibile programe destinate activității de prevenire a separării copilului de familie, finanțate de către ANPDCA:

- acordarea de ajutoare de urgență familiilor care au în îngrijire copii expuși riscului de separare de familie și care se confruntă cu o situație economică și condiții de viață precare;
- abilitarea/reabilitarea copilului cu dizabilități expus riscului de separare de familie;
- servicii de intervenție psihologică și psihoterapeutică pentru copiii expuși riscului de separare de familie;
- organizarea de cursuri de dezvoltare a abilităților parentale pentru familiile care au în îngrijire copii expuși riscului de separare de familie.

În plus, activitatea de prevenire a separării copilului de familie poate fi finanțată din donații, sponsorizări sau orice alte surse constituite legal, inclusiv fonduri europene.

Care este rezultatul așteptat?

Furnizarea de servicii de bază sau integrate, la nivelul comunității, pentru toți copiii identificați ca fiind în situații de risc, astfel încât să se asigure menținerea lor în familie, conducând în timp la o reducere a numărului de copii care ajung să fie separați de familie și la o reducere a numărului de copii care ajung să intre în sistemul de protecție specială.